

Joko se meni

Kesä. Kyllä se taisi mennä. Ei ole enää pitkää aikaa syyspäiväntasaukseenkaan 22. syyskuuta. Silloin kesä ainakin on varmuudella ohi, koska Aurinko siirtyy Maan eteläiselle puoliskolle. Päivämme lyhenee kovaa vauhtia.

Vuodenajat johtuvat Maan akselin kaltevuudesta. Me jotka asumme aika lähellä napaa, koemme vuodenajat hyvin voimakkaina. Maa on onneksi radallaan lähinnä Aurinkoa meidän talvellamme, jolloin akselin kaltevuuden takia muuten olemme varjossa. Ja silloin Maa myös kiittää kovimmin. Eteläisellä pallonpuoliskolla talvi on vielä vähän pidempi, ja muutenkin siellä on tukalampaa.

Onneksi meillä on vuodenajat. Olen työskennellyt lyhyehköjä jaksoja maissa, jotka sijaitsevat lähempänä päiväntasaajaa. Keli on kesät talvet samanlainen, vähän liian kuuma. Normaalit säävaihtelut, sateet ja myrskyt vain vähän piristävät.

Vuodenajat asettavat ihmisille tavoitteita. Täällä pohjoisessa omaa taloa aletaan rakentaa yleensä keväällä lumien sulettua. Jos tekee pitkää tavarasta, kesästä tulee kiireinen. Ainakin kunnan katto on saatava päälle ennen syysateita.

Toinen tärkeä tavoite on eristykset, lämmöt ja vedet. Jotta hommaa voisi jatkaa sisätiloissa talven mittaan, pitää lämmityksen ja ilmastoinnin toimia. Muuten urakka kusee, ja tulee suuria vaurioita.

Seurasin aikoinaan Meksikossa ammattitoverini mökin rakennusta. Homma oli jäänyt rempalleen jo aikoja sitten. Inflaatio kuulemma jylläsi, ja rahat loppuivat. Pablo ei ollenkaan ymmärtänyt huoltani viivästymisen aiheuttamista vaurioista. Lähistöllä vuoristossa oli kuulemma parikymmentä vuotta sitten vesi jäänyt, mutta heillä ei koskaan.

Vuodenajat ovat mukavia myös ötököiden takia. Matkailija voi nykyään tietämättään tuoda laukussaan ikäviä vuokralaisia. Talvisaikaan rantalomalta palattuun ei tarvitse kun levitellä matkalaukun sisältö päiväksi parvekkeelle. Samalla tavalla hoituvat pölypunkit ja vastaavat.

Luontoon perehtyneet väittävät, että vuodenaikojen voimakas vaihtelu tekee hyvää ympäristöllemme. Kylmyys torjuu useimmat tänne rantautuvat vieraslajit. Ei tietenkään kaikkia, koska lajit osaavat muuntautua nopeasti. Kuten Darwin lausui, viisaimmat tai voimakkaimmat eivät säily vaan ne, jotka kykenevät sopeutumaan. Mutta monet pakkanen pysäyttää.

Muuttolinnut ovat fiksuja. Ne valitsevat sen puolen Maasta, jossa on mukavampi elellä. Yleensä se on se puoli, jossa Aurinko möllöttää pitkään. Sieltä saa helpommin syötävää ja siellä on mukavampi kasvattaa poikaset. Myös monet valaat muuttavat pitkiä matkoja vuodenaikojen mukaan.

Tässä tulee vähän kateelliseksi linnuille, jotka voivat vapaasti valita asuinpaikkansa. Miksei ihminenkin, ainakin vapaa eläkeläinen? Muuttaisi talven lähestyessä päiväntasaajan eteläpuolelle ja talveksi taas takaisin. Eikä sitä tarvitsisi matkustella saastuttavalla lentokoneella. Junalla ja laivallakin pääsisi. Pitäisi vaan opetella tajumaan, että aurinko kiertää puolet vuodesta väärinpäin.

Ja vielä, syytettäisiinkö veropakolaisuudesta?

pajen